МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної
роботи_____
Н. І. Василькова
28 серпня 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Ступінь «бакалавр»

Галузь знань: 01 Освіта

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

Освітня програма: Логопедія. Спеціальна психологія

Факультет: педагогіки та психології

2017-2018 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів ступеня «бакалавр» за спеціальністю 016 Спеціальна освіта.

Розробник: Каленюк Світлана Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент _____ (Каленюк С.О.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спеціальної освіти
Протокол № 1 від «28» серпня 2017 р.
Завідувач кафедри _____ (Савінова Н. В.)
«28» серпня 2017 р.

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань
01 Освіта</td><td colspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт, реферат</td><td rowspan="5">Спеціальність:
016 Спеціальна освіта</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>1-ий</td><td>1-ий</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2
самостійної роботи студента – 4</td><td rowspan="6">Ступінь

бакалавра</td><td>4 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>26 год.</td><td>10 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>80 год.</td></tr>
<tr><td>Вид контролю: екзамен</td><td>Вид контролю: екзамен</td></tr>
</table>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 30 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота (33% ~ 67%); для заочної форми навчання – 10 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота (11% ~ 89%)

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є: підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності студентів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.

Завдання курсу :

– сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності;

– забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення;

– виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;

– розвивати творче мислення студентів;

– виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій.

– сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

ЗК - 1.3. Функціонально-поведінкова компетентність в спеціальній освіті. Здатність до виконання власних професійно-функціональних обов'язків; уміння дотримуватись норм загальнолюдського і професійного етикету; здатність виявляти чесність, порядність, принциповість, толерантність під час освітньої та професійної діяльності; досвід відповідального і сумлінного ставлення до виконання своїх професійних обов'язків.

ЗК-1.4. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції фахівця-дефектолога, вихователя дітей із порушеннями психофізичного розвитку, асистента вчителя. Повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей. Знання найвидатніших культурних здобутків України; уміння застосовувати культурологічні знання на практиці; естетичний досвід.

ЗК-3.1. Комунікативна компетентність. Здатність спілкуватися державною мовою та володіння необхідним лексичним мінімумом іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і педагогічну комунікацію, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології в спеціальності.

Програмні результати навчання:

ПРН 10. Співпрацювати з батьками дітей, особами, які їх заміняють, спеціалістами інших галузей (медиками, психологами, вчителями, вихователями);

ПРН 12. Постійно вивчати літературні та інші інформаційні джерела за профілем підготовки і суміжними питаннями ;

ПРН 16. Володіти культурою спілкування, його формами, способами, вербальними і невербальними засобами .

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/3 кредити ECTS.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Вступ**.** Основи культури української мови

Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Словники у професійному мовленні.Культура усного фахового спілкування. Особливості усного спілкування. Мовні норми. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Нова редакція «Українського правопису».

Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. Текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності.

Кредит 2. Професійна комунікація

Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Стратегії спілкування.

Невербальні компоненти спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Поняття ділового спілкування. Риторика і мистецтво презентації. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію. Види публічного мовлення. Технології проведення "мозкового штурму".

Тема 4. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Класифікація документів. Національний стандарт України. Склад реквізитів документів. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи. Етикет службового листування. Класифікація листів.

Кредит 3. Наукова комунікація як складова фахової діяльності

Тема 5. Українська термінологія в професійному спілкуванні. Теоретичні засади термінознавства та лексикографії. Термін та його ознаки.

Тема 6. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Становлення і розвиток наукового стилю української мови. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин						Кількість годин					
	Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	кон	ср		л	п	лаб	кон	ср
1	2	3	4	5	6	7	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Вступ. Основи культури української мови												
Тема 1. Державна мова - мова професійного спілкування. Об'єкт, предмет, завдання і значення курсу. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Мовні норми. Культура усного фахового спілкування.	18	2	6			10	16		2			14
Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.	12		4			8	14					14
Усього:	**30**	**2**	**10**			**18**	**30**		**2**			**28**
Кредит 2. Професійна комунікація												
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Спілкування і комунікація. Невербальні компоненти спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Риторика і мистецтво презентації. Види публічного мовлення.	16	2	4			10	18		4			14
Тема 4. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Класифікація документів.	14		4			10	12					12
Усього:	**30**	**2**	**8**			**20**	**30**					**26**

Кредит 3. Наукова комунікація як складова фахової діяльності												
Тема 5. Українська термінологія в професійному спілкуванні. Історія і сучасні проблеми української термінології. Термінологія як система.	16		4			12	16					16
Тема 6. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Оформлювання результатів наукової діяльності. Науковий етикет. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.	14		4			10	14		4			10
Усього:	**30**		**8**			**22**	**30**		**2**			**26**
Усього годин:	**90**	**4**	**26**			**60**	**90**		**10**			**82**

4. Теми лекційних занять

№	Назви кредитів і тем	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
	Кредит 1. Вступ. Основи культури української мови		
1	**Тема 1**. Державна мова - мова професійного спілкування. Об'єкт, предмет, завдання і значення курсу. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Мовні норми. Культура усного фахового спілкування.	2	
	Кредит 2. Професійна комунікація		
2	**Тема 3.** Спілкування як інструмент професійної діяльності. Спілкування і комунікація. Невербальні компоненти спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Риторика і мистецтво презентації. Види публічного мовлення.	2	
	Усього годин:	**4**	

5. Теми практичних занять

	Назви кредитів і тем	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Кредит 1. Вступ. Основи культури української мови			
1	**Тема 1**. Державна мова - мова професійного спілкування. Об'єкт, предмет, завдання і значення курсу. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Мовні норми. Культура усного фахового спілкування.	6	2
2	**Тема 2.** Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.	4	
	Усього:	**10**	**2**
Кредит 2. Професійна комунікація			
3	**Тема 3.** Спілкування як інструмент професійної діяльності. Спілкування і комунікація. Невербальні компоненти спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Риторика і мистецтво презентації. Види публічного мовлення.	4	4
4	**Тема 4.** Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Класифікація документів.	4	
	Усього:	**8**	

	Кредит 3. Наукова комунікація як складова фахової діяльності		
5	**Тема 5.** Українська термінологія в професійному спілкуванні. Історія і сучасні проблеми української термінології. Термінологія як система.	4	
6	**Тема 6.** Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Оформлювання результатів наукової діяльності. Науковий етикет. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.	4	4
	Усього:	**8**	**2**
	Усього годин:	**26**	**10**

7. Самостійна робота

	Назви кредитів і тем	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
	Кредит 1. Вступ. Основи культури української мови		
1	**Тема 1**. Державна мова - мова професійного спілкування. Об'єкт, предмет, завдання і значення курсу. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Мовні норми. Культура усного фахового спілкування.	10	14
2	**Тема 2.** Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.	8	14
	Усього:	**18**	**28**
	Кредит 2. Професійна комунікація		
3	**Тема 3.** Спілкування як інструмент професійної діяльності. Спілкування і комунікація. Невербальні компоненти спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Риторика і мистецтво презентації. Види публічного мовлення.	10	14
4	**Тема 4.** Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Класифікація документів.	10	12
	Усього:	**20**	**26**
	Кредит 3. Наукова комунікація як складова фахової діяльності		
5	**Тема 5.** Українська термінологія в професійному спілкуванні. Історія і сучасні проблеми української термінології. Термінологія як система.	12	16
6	**Тема 6.** Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Оформлювання результатів наукової діяльності. Науковий етикет. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.	10	10
	Усього:	**22**	**26**
	Усього годин:	**60**	**82**

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Підготовка доповіді (презентації), проекту, реферату із висвітленням проблем професійної комунікації

9. Методи навчання

Наукова розповідь, пояснення, робота з підручником, виразне читання текстів; ілюстрація.

10. Методи контролю

Індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, екзамен.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Контрольна робота	Накопичувальні бали/ Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	60	300/100
40	40	40	40	40	40		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B C D	80-89 65-79 55-64	4 (добре) 3 (задовільно)	4/добре/ зараховано 3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

12. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс з дисципліни

13. Рекомендована література

Базова

Підручники

1. Зубков М. Г. Сучасна українська ділова мова : підручн. для ВНЗ. Харків : ВЦ «Весна», 2011.
2. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008.
3. Глущик С. В., Дияк О. В., Шевчук С.В. Сучасні ділові папери: Навчальний посібник. К.: Арій, 2009.
4. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення: Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2003.
5. Рускуліс Л. В., Зайцева Т. А. Українська мова (за професійним спрямуванням) [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Миколаїв : Іліон, 2014. 305 с.
6. Семеног О. М. Культура наукової української мови : навч. пос.. Київ : ВЦ «Академія», 2010.
7. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. К., 1997.
8. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців: Навчальний посібник. К.: Арій, 2008. 424 с.
9. Шевчук С. В. Ділове мовлення: Модульний курс: Підручник. К. Арій, 2009.
10. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 3-тє вид., виправ. і доповнен. К. : Алерта, 2012.
11. Шевчук С. В. Українське ділове мовлення: Підручник. К. : Арій, 2009.

Лексикографічні праці

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ-Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1728 с.
2. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання / С. І. Головащук. Київ : Наук. думка, 2004. 448 с. с.
3. Головащук С. Російсько-український словник сталих словосполучень. Київ : Наук. думка, 2001. 640 с.
4. Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови. Київ : Рад. школа, 1986. 222 с.
5. Етимологічний словник української мови: В 7–ми т. / Відп. ред. О.С. Мельничук. К. : Наукова думка, 1982–2012. Т. 1–6.

6. Сучасний словник іншомовних слів / Укл. О. Скопненко, Т. Цимбалюк. Київ : Довіра, 2006. 788 с.

7. Українська мова: Енциклопедія. Вид. 3-ге, випр. і доп. К. : Видавництво «Українська енциклопедія» імені М.П. Бажана. 2007. 822 с.

Допоміжна

1. Антисуржик: Вчимося говорити ввічливо і правильно поводитися / За заг. ред. О. Сербенської. Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2011. 257 с.

2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ : Либідь, 1991. 254 с

3. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. К. : Видавничий центр "Академія", 2004.

4. Галузинська Л.І., Науменко Н.В. Українська мова (за професійним спрямуванням): Навчально-методичний комплекс до вивчення дисципліни для студентів усіх спеціальностей заочної форми навчання. К.: НУХТ, 2006. 54 с.

5. Дудик П. С. Стилістика української мови : навч. пос.. К. : ВЦ «Академія», 2015.

6. Єрмоленко С. Українська мова серед інших слов'янських. *Дивослово*. 2001. № 3. С. 26–28.

7. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник/ За ред. Н.Д.Бабич. Чернівці: Книги - XXI, 2005.

8. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.

9. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: Навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 291 с.

10. Українська мова: Енциклопедія. Вид. 3-ге, випр. і доп. К. : Видавництво «Українська енциклопедія» імені М. П. Бажана. 2007. 822 с.

11. Український правопис. Стереотипне видання. К. : Наук. думка, 1999. 240 с.

12. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів / С. П. Бибик, І. Л. Михно, Л.О.Пустовіт, Г.М.Сюта. К.: Довіра; УНВЦ "Рідна мова", 1999.

13. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців: Навчальний посібник. К.: Арій, 2008. 424 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Глущик С. В., Дияк О. В., Шевчук С.В. Сучасні ділові папери: Навчальний посібник. К.: Арій, 2009. – Кількість: 20.

2. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення: Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2003. – Кількість: 7.

3. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008. – Кількість: 10.

4. Рускуліс Л. В., Зайцева Т. А. Українська мова (за професійним спрямуванням) [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Миколаїв : Іліон, 2014. 305 с. – Кількість: 15.

5. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. К., 1997. – Кількість: 16.